

จาก เฟิงเฉินเหยียนอี¹ สู่อ๋องสิน: การศึกษาวิเคราะห์ การแปลวรรณกรรมจีน¹

สุริมา โพธิ์เงิน²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาลักษณะการแปลวรรณกรรมจีน โดยเปรียบเทียบวรรณกรรมเรื่อง *เฟิงเฉินเหยียนอี* ซึ่งเป็นต้นฉบับภาษาจีนกับ *อ๋องสิน* ฉบับแปลภาษาไทย ในด้านรูปแบบและสำนวนภาษาว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยในความแตกต่างนั้น โดยมีประเด็นการศึกษาคือ 1) การปรับรูปแบบบทแปล 2) การแปลคำแทนผู้ร่วมสนทนา 3) การแปลจำนวนตัวเลข มาตรการ และเวลา 4) การแปลสุภาษิต และสำนวน 5) การแปลศัพท์เฉพาะทางวัฒนธรรม

จากการศึกษาพบว่า เรื่อง *เฟิงเฉินเหยียนอี* และเรื่อง *อ๋องสิน* มีความแตกต่างกันทั้งในด้านรูปแบบการประพันธ์และเนื้อความ ความไม่ตรงกันของวรรณกรรมทั้งสองฉบับเกิดจากสาเหตุสองประการคือ ความแตกต่างทางด้านภาษาและวัฒนธรรมระหว่างจีนกับไทย และข้อจำกัดด้านวิธีการแปลและลักษณะการแปลวรรณกรรมจีนสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สาเหตุดังกล่าว

¹ บทความนี้ปรับปรุงมาจากบทความเรื่อง จาก “เฟิงเฉินเหยียนอี” สู่อ๋องสิน: การศึกษาวิเคราะห์การแปลวรรณกรรมจีน ที่นำเสนอในการประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 20 ประจำปี 2553

² อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่งผลให้มีการใช้กลวิธีการแปลหลากหลายแนวทางเพื่อถ่ายทอดเนื้อความจากต้นฉบับมาสู่บทแปล โดยเน้นวิธีการแปลเพื่อให้ผู้อ่านในวัฒนธรรมไทยเข้าใจเป็นสำคัญ

คำสำคัญ: เฟิงจินเหยียนอี ห้องสิน การแปลวรรณกรรมจีน

1. บทนำ

สัมพันธภาพระหว่างชาวจีนและชาวไทยมีมาอย่างช้านาน ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในความหลากหลายแห่งความสัมพันธ์ประเด็นที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งคือ การถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนทางวรรณกรรม การแปลวรรณกรรมจีนระดับชาติเริ่มขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 1 ปรากฏตามหลักฐานคือการแปลวรรณกรรมอิงพงสาวดารจีนเรื่อง *ไซอัน* และ *สามก๊ก* จากนั้นก็เริ่มแพร่หลายในรัชกาลต่อๆ มา จนถึงรัชกาลที่ 6 มีการแปลวรรณกรรมอิงพงสาวดารจีนทั้งสิ้น 34 เรื่อง แม้จะเป็นหนังสือแปล แต่วรรณกรรมจีนเหล่านี้ก็ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายจากผู้อ่านชาวไทย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมที่มีเนื้อเรื่องเร้าความสนใจของผู้อ่าน แทรกเรื่องราวอภินิหาร นำเสนอความบันเทิงอย่างเต็มเปี่ยม ขณะเดียวกันก็สะท้อนสาระความรู้ ความคิดอ่าน และวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไป

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพได้กล่าวถึงลักษณะการแปลวรรณกรรมจีนในยุคแรกๆ ไว้ใน *ตำนานหนังสือสามก๊ก* ว่า “ในบรรดาหนังสือเรื่องพงสาวดารจีนที่แปลนั้น ถ้าเป็นเรื่องที่ผู้มีบรรดาศักดิ์สูงอ่านวยการแปล สำนวนมักดีกว่าเรื่องบุคคลสามัญแปล แต่สำนวนแปลคงจะไม่สู้ตรงกับสำนวนที่แต่งไว้ในภาษาจีนแต่เดิม” (สมเด็จพระยาดำรงรา

ชานูภาพ, 2543: 45) ทั้งนี้ก็เนื่องด้วยในยุคนั้นชาวผู้ชำนาญทั้งภาษาจีนและภาษาไทยในบุคคลเดียวกัน ลักษณะการแปลวรรณกรรมอิงพงสาวดารจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นจึงเป็นการแปลโดยอรรถ ไม่ได้ถอดทุกตัวอักษร ต้องอาศัยล่ามและผู้รู้ภาษาจีนแปลเอาความขึ้นหนึ่งก่อน จากนั้นจึงให้ผู้ชำนาญภาษาไทยจัดเกลาสำนวนถ้อยคำให้เรียบร้อยได้ใจความ และเป็นที่เข้าใจดีสำหรับคนไทย ก่อนจะให้เสมียนฝ่ายไทยบันทึกลงในสมุด ลักษณะและข้อจำกัดด้านการแปลเช่นนี้เองที่ส่งผลให้บทแปลภาษาไทยของวรรณกรรมจีนเรื่องต่างๆ มีความคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับไม่น้อย นอกจากนี้การถ่ายทอดวรรณกรรมภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาอันมีบริบททางวัฒนธรรมที่ไม่เหมือนกัน ความแตกต่างทั้งทางด้านภาษาและวัฒนธรรมย่อมปรากฏขึ้นระหว่างกระบวนการแปลอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง เพราะวรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม วรรณกรรมของสังคมใดก็สะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของสังคมนั้น ทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ และสภาพแวดล้อม

เมื่อทราบถึงลักษณะและข้อจำกัดทางด้านการแปลเช่นนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการศึกษาลักษณะการถ่ายทอดภาษาจากวรรณกรรมต้นฉบับภาษาจีนเป็นวรรณกรรมแปลภาษาไทย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและสำนวนภาษาว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรและวิเคราะห์สาเหตุที่ก่อให้เกิดความแตกต่างนั้น

2. วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้จะเปรียบเทียบระหว่างต้นฉบับภาษาจีนเรื่อง *เฟิงเฉินเหยียนอี้* (封神演义 Fēngshén Yǎnyì) บทประพันธ์โดยสุหวิจั้ง

หลิน (许仲林 Xǔ Zhònglín) ความยาว 100 ตอน ที่พิมพ์ในปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักพิมพ์กวางหมิง รื่อเป่า (光明日报出版社 Guāngmíng Rìbào Chūbǎnshè) กับ **ห้องสิน สถาปนาทวดาจีน** ฉบับสำนักพิมพ์สร้างสรรค์ บุ๊คส์ ที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งยึดตามสำนวนแปลเดิมในสมัยรัชกาลที่ 2 เนื่องจากเป็นสำนวนแปลแรกที่ผู้อ่านชาวไทยคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี โดยศึกษาเปรียบเทียบในด้านรูปแบบและเนื้อหาว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งวิเคราะห์สาเหตุของความแตกต่างนั้น แล้วนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

3. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการศึกษาในประเด็นต่างๆ สรุปได้ดังนี้

3.1 การปรับรูปแบบบทแปล

วรรณกรรมอิงพงศาวดารจีนเรื่อง **ห้องสิน** แปลมาจากต้นฉบับเรื่อง **เฟิงเฉียนเหยียนอี** ของสุหวิ้งหลิน รูปแบบการประพันธ์ของตัวบทเดิมจึงมีลักษณะเฉพาะตามแบบนวนิยายแบ่งบทในสมัยราชวงศ์หมิงที่พัฒนามาจากบทเล่าเรื่องทางประวัติศาสตร์ รูปแบบดังกล่าวคือ 1) มีการแบ่งบทและตั้งชื่อบท เรื่อง **เฟิงเฉียนเหยียนอี** มีเนื้อหาทั้งสิ้น 100 บท ชื่อบทจะกำหนดจากตัวละครหลักและเหตุการณ์สำคัญในบทนั้นๆ จากชื่อบท ผู้อ่านสามารถคาดเดาได้ถึงเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นต่อไปว่าจะดำเนินไปเช่นไร เช่นบทที่ 26 คำชี้วางแผนทำร้ายปี่ก้าน (姐已设计害比干 Dàji shèjì hài Bǐgàn) บทที่ 55 ถูกลิงซุนสามภักดีชีฉี (土行孙归伏西岐 Tǔxíngsūn guīfú Xīqí) เป็นต้น 2) กลวิธีการเล่า กลวิธีการเล่าจะเป็นการเล่าโดยบุรุษที่สาม การดำเนินเรื่องมีทั้งบทบรรยายและบทพูดของตัวละคร ซึ่งเป็นข้อความในเครื่องหมาย

อัญประกาศ นอกจากนี้ ยังใช้กลวิธีการเล่าด้วยภาษาของนักเล่าในการเปิดฉาก
ปิดฉาก และสลับฉาก เช่น “กล่าวถึง” (话说 huàshuō) “แต่ทว่าเห็น”
(但见 dànjiàn) “หยุดก่อนยังไม่บรรยาย” (按下不表 ànxià
bùbiǎo) “ขอเชิญติดตามบทต่อไป” (且听下回分解 qiětīng xiàhuí
fēnjiě) 3) แทรกบทกลอนหรือโคลงสลับบทบรรยายในเรื่อง เพื่อสรุป
เรื่องราว ชี้ออกแก่นเรื่องในบทนั้น เผยเหตุการณ์และสถานที่สำคัญซึ่งกำลัง
จะปรากฏต่อไป หรือเพื่อพรรณนาทิวทัศน์ ลักษณะพิเศษของตัวละคร ฉาก
การสู้รบ เป็นต้น

สำหรับวรรณกรรมแปลเรื่อง *ห้วงสิน* สันนิษฐานว่าแปลขึ้นในรัช
สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย นับเป็นยุคต้นของการแปล
วรรณกรรมจีนเป็นภาษาไทย ด้วยเหตุนี้ รูปแบบการประพันธ์จึงมีลักษณะ
คล้ายคลึงกับหนังสือแปลในยุคเดียวกัน เช่นเรื่อง *ไซอัน สามก๊ก* วรรณกรรม
จีนที่แปลขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นจะใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความ
ทั้งนี้เนื่องจากในสมัยนั้นไม่มีผู้แปลที่เชี่ยวชาญภาษาไทยและจีนในบุคคล
เดียวกัน การแปลจึงต้องอาศัยล่ามและผู้รู้ภาษาจีนแปลเอาความขึ้นหนึ่งก่อน
จากนั้นจึงให้ผู้ชำนาญภาษาไทยจัดเกลาสำนวนถ้อยคำให้เรียบร้อยได้ใจความ
และเป็นที่เข้าใจดีสำหรับคนไทย ก่อนจะให้เสมียนฝ่ายไทยบันทึกลงในสมุด
เรื่อง *ห้วงสิน* ใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความ ลักษณะการดำเนินเรื่องจะ
ติดต่อกันตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่มีการแบ่งตอน มีเพียงการขึ้นต้นย่อหน้าใหม่เมื่อ
กล่าวถึงเรื่องราวอีกเรื่องราวนึง หรือตัวละครอื่นที่สลับแทรกเข้ามา กลวิธี
การเล่าจะเป็นการเล่าโดยบุรุษที่สามเช่นเดียวกัน แต่มีเพียงบทบรรยายเท่านั้น
ไม่มีบทสนทนาของตัวละครในเครื่องหมายอัญประกาศ ในการบรรยาย
เรื่องราวบางครั้งเป็นการเรียบเรียงจากคั่นฉบับ ทำให้บทแปลฉบับภาษาไทย

เป็นการสรุปเนื้อความหลักๆ นอกจากนั้นบทกลอนและโคลงที่ปรากฏใน
ต้นฉบับ มีเพียงไม่กี่บทที่ใช้วิธีถอดความเป็นร้อยแก้วเพื่อให้สอดคล้องการเข้าใจ
ขณะที่กลอนส่วนใหญ่จะละไว้ไม่แปล ลักษณะการแปลเช่นนี้บางครั้งก็
สามารถสื่อความตามต้นฉบับได้ครบถ้วน ทว่าในบางครั้งก็ขาดความละเอียด
ซับซ้อนของเนื้อหา ทำให้ไม่สามารถสะท้อนความรู้สึก อารมณ์ของตัวละคร
รวมทั้งแนวคิดสำคัญของเรื่องได้ลึกซึ้งเหมือนต้นฉบับ และบางครั้งการแปล
สรุปความก็ทำให้ลำดับของเรื่องราวบางส่วนเปลี่ยนแปลงไป

3.2 การแปลคำแทนผู้ร่วมสนทนา³

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบคำแทนผู้ร่วมสนทนาใน *เฟิงเฉินเหยียนอี*
และ *ห้องสิน* พบว่า คำแทนผู้ร่วมสนทนาในต้นฉบับและฉบับแปลมีความ
แตกต่างด้านรายละเอียดอยู่หลายประการ กล่าวคือ คำแทนผู้ร่วมสนทนาใน
เฟิงเฉินเหยียนอี มีความหลากหลายและปรากฏเป็นจำนวนมาก สามารถ
จำแนกได้เป็นสามประเภท คือ 1) คำสรรพนาม ประกอบด้วยคำสรรพนาม

³ คำแทนผู้ร่วมสนทนาที่งานวิจัยนี้มุ่งศึกษามีขอบเขตเฉพาะคำสรรพนาม (บุรุษที่หนึ่งและ
บุรุษที่สอง) และ คำนามอื่นที่ใช้แทนตัวผู้พูดและผู้ฟังเท่านั้น โดยมุ่งชี้ให้เห็นถึงความ
หลากหลายของคำแทนผู้ร่วมสนทนาซึ่งปรากฏในต้นฉบับ และคำแทนผู้ร่วมสนทนาที่
ปรากฏในฉบับแปล รวมถึงวิเคราะห์ความแตกต่างของคำเหล่านี้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการ
แปล ฉะนั้นผู้วิจัยจึงจะไม่กล่าวถึงความหมายและที่มาเชิงประวัติของคำเหล่านั้น หากผู้อ่าน
สนใจสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ 中古汉语谦敬称谓研究 Zhōnggǔ Hànyǔ
Qiānjīng Chēngwèi Yánjiū (งานวิจัยคำยกย่องและคำถ่อมตนในภาษาจีนกลาง
โบราณ) (吴會娟 Wú Huì juān, 2008)

บุรุษที่หนึ่งและคำสรรพนามบุรุษที่สอง โดยมีทั้งคำสรรพนามรูปเอกพจน์ เช่น 联 (lián)、予 (yǔ)、吾 (wú)、尔 (ěr) และพหูพจน์ เช่น 我等 (wǒděng)、尔等 (ěrděng)、你们 (nǐmen) 2) คำเรียกญาติ อาจเป็นได้ทั้งคำเรียกญาติทางสายเลือดและคำเรียกญาติโดยสมมุติ จะแยกคำเรียกตามความแตกต่างทางอายุและเพศอย่างชัดเจน เช่น คำว่า “พี่” มีคำเรียกเพศชายและหญิง คำว่า 哥 (gē)、兄 (xiōng) ใช้สำหรับเรียกเพศชาย และ 姐 (jiě) สำหรับเรียกเพศหญิง เช่นเดียวกันกับคำเรียกญาติที่อายุน้อยกว่าตนเอง จะมีคำว่า 弟弟 (dìdì) สำหรับเรียกเพศชาย และ 妹妹 (mèimei) สำหรับเรียกเพศหญิง 3) คำเรียกขานทางสังคม เป็นกลุ่มคำที่มีคำแทนผู้ร่วมสนทนาหลากหลายมากที่สุด การเลือกใช้คำจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านต่างๆ ทั้งปัจจัยด้านชนชั้นและสถานะในสังคม ปัจจัยด้านวัยวุฒิ ปัจจัยด้านสติปัญญาและคุณธรรม หรือเพื่อการแสดงความยกย่อง เช่น คำเรียกผู้ฟังที่มีลำดับชั้นและสถานะที่ต่างไปก็ต้องใช้คำเรียกต่างกัน มีคำเรียกกษัตริย์ ได้แก่ 圣上 (shèng shàng)、圣驾 (shèngjià)、陛下 (bìxià) คำเรียกพระราชวงศ์ ได้แก่ 殿下 (diànxia) คำเรียกตำแหน่งขุนนางหรือเจ้าเมือง ได้แก่ 卿 (qīng)、爱卿 (àiqīng)、主公 (zhǔgōng)、君侯 (jūnhóu) คำเรียกแม่ทัพ ได้แก่ 麾下 (huīxià)、将军 (jiāngjūn) คำเรียกอาจารย์, นักพรต ได้แก่ 师父 (shīfu)、先生 (xiānsheng)、法师 (fǎshī) เป็นต้น สำหรับเรื่อง **ห้องสิน** คำแทนผู้ร่วมสนทนาที่ปรากฏสามารถจำแนกได้เป็นสามประเภทเช่นกัน คือ 1) คำสรรพนาม ได้แก่คำสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง มีคำว่า ข้าพเจ้า ข้าพระองค์ เรา 吾 และคำสรรพนามบุรุษที่สอง มีคำว่าพระองค์ ท่าน ตัว เอง มึง เจ้า 2) คำเรียกญาติ ได้แก่ บิดา มารดา แม่ พี่ น้อง 3) คำเรียกขานทางสังคม มีคำเรียกขานทางสังคมที่ระบุถึงสถานะของผู้ฟังเพียงคำเดียว คือคำว่า “อาจารย์”

คำแทนผู้ร่วมสนทนาที่ปรากฏในเรื่องมีจำนวนน้อยมาก และจะมีการใช้ซ้ำๆ ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยด้านต่างๆ ปัจจัยทางสังคมด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังไม่มีบทบาทมากนัก คำแทนผู้ร่วมสนทนาที่ใช้มีแนวโน้มไม่แบ่งเพศของผู้พูดและผู้ฟัง ไม่มีการระบุพจน์ชัดเจน คำหนึ่งคำสามารถเป็นได้ทั้งเอกพจน์และพหูพจน์ เช่น ข้าพเจ้า เรา ท่าน เป็นต้น

ความแตกต่างของคำแทนผู้ร่วมสนทนาใน *เฟิงเฉินเหยียนอี* และ *ห้องสิน* ที่สรุปข้างต้นนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าสาเหตุสำคัญเกิดจากวัฒนธรรมของสังคมไทยและจีนที่ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดและเลือกใช้คำแทนผู้ร่วมสนทนาในแต่ละภาษา คำแทนผู้ร่วมสนทนาจึงแปรไปตามลักษณะทางสังคมหรือสถานภาพของผู้พูดและผู้ฟังในแต่ละวัฒนธรรม การถ่ายทอดภาษาจึงจำเป็นต้องอิงที่จะต้องคงสถานภาพของบุคคลนั้นๆ ในภาษาเป้าหมายไว้ให้ใกล้เคียงกับภาษาในต้นฉบับที่สุด ขณะเดียวกันก็ต้องเข้าใจวัฒนธรรมการใช้คำแทนผู้ร่วมสนทนาของภาษาปลายทาง และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับระดับของบุคคล ในต้นฉบับ *เฟิงเฉินเหยียนอี* มีคำแทนผู้ร่วมสนทนาปรากฏอยู่จำนวนมากและมีการใช้อย่างซับซ้อน การเลือกใช้คำต้องเลือกให้เหมาะกับผู้ที่อยู่ในสถานะต่างๆ เช่น คำเรียกขานทางสังคมที่แบ่งตามชนชั้นและสถานะในสังคม คำเรียกยศัตรีย์ เชื้อพระวงศ์ ขุนนางหรือแม่ทัพก็ล้วนแตกต่างกันไป แม้แต่บุคคลในชนชั้นเดียวกันก็มีคำเรียกเพื่อยกย่องที่หลากหลายไปอีก เช่น คำเรียกผู้ฟังที่มีวัยวุฒิสูงกว่าหรือเท่าเทียมกัน ก็มีทั้งคำว่า 君子 (jūnzǐ)、公 (gōng)、大人 (dàren)、先生 (xiānshēng)、足下 (zúxià) ซึ่งแต่ละคำก็มีภูมิหลังและความหมายเชิงประวัติที่ต่างกัน เมื่อฉบับแปลถอดความหมายเป็นคำว่า “ท่าน” (คำแสดงความยกย่องในภาษาไทย) จึงเป็นการ

ละเลยบริบททางวัฒนธรรมไป รวมทั้งมีผลต่อการลดความสำคัญเรื่องยุคสมัย และความสัมพันธ์ทางสังคมของตัวละครในต้นฉบับ นอกจากนี้ ข้อจำกัดของ คำแทนผู้ร่วมสนทนาในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นก็ยังเป็นอีกปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำแทนผู้ร่วมสนทนาในเรื่อง *ห่องสิน* โดยตรง ในงานวิจัย *การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์* (ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภัทัย และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2529: 45) และงานวิจัยเชิงประวัติ เรื่อง *บุรุษสรรพนามในภาษาไทย* (วราภรณ์ แสงสด, 2531) ต่างชี้ให้เห็นว่า คำแทนผู้ร่วมสนทนาที่ปรากฏอยู่ในเอกสารและงานเขียนสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้นมีอยู่อย่างจำกัด พบว่าคำบุรุษสรรพนามมีเพียง 35 คำเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ เมื่อเทียบกับคำแทนผู้ร่วมสนทนาในต้นฉบับ *เฟิงเฉินเหยียนอู่* ที่มีเป็นจำนวนมากและหลากหลายจึงทำให้เกิดช่องว่างในการแปล เพราะคำแทนผู้ร่วมสนทนาในภาษาปลายทางที่มีอยู่อย่างจำกัดย่อมไม่สามารถสะท้อนให้ผู้อ่านเข้าใจถึงบริบททางวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในคำแทนผู้ร่วมสนทนาของต้นฉบับได้ทุกคำ

3.3 การแปลจำนวนตัวเลข มาตรการ และเวลา

ลักษณะการแปลจำนวนตัวเลข มาตรการ และเวลาในเรื่อง *ห่องสิน* มีสองแนวทางดังนี้

1) การแปลคำต่อคำจากภาษาต้นฉบับ จะใช้เฉพาะการแปลจำนวนตัวเลขเกินหลักหมื่นของจีน ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากภาษาไทย เช่น แปลจำนวน “แสน” “ล้าน” เป็น “สิบหมื่น” “ร้อยหมื่น” เช่น “เดียวสัน เป็นแม่ทัพ คุมทหารสิบหมื่นยกไปเมืองไซรกี” เป็นต้น ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า ลักษณะเช่นนี้เป็นการแปลจำนวนตามความนิยม รูปแบบการบอกจำนวน

เช่นนี้พบได้ในวรรณกรรมพงศาวดารจีนเรื่องอื่นๆ ในยุคเดียวกัน ดังเช่นที่ปรากฏใน *ไซย่น สามก๊ก* และ *เสียดก๊ก* อย่างไรก็ตาม การบอกจำนวนในลักษณะนี้ แม้ว่าจะนำเสนอด้วยรูปแบบภาษาที่ต่างไปจากความนิยมในวัฒนธรรมของผู้อ่านแต่ก็ไม่ทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไป

2) การแปลด้วยการใช้คำเทียบเคียง การแปลหน่วยมาตราวัดต่างๆ ทั้งมาตราวัดระยะ มาตราวัดขนาด รวมทั้งการบอกเวลาในเรื่อง *หองสิน* จะใช้ตามมาตราโบราณของไทยเป็นหลัก เช่น แปลมาตราวัดระยะทางของจีนที่ปรากฏในต้นฉบับว่า “หลี่” (里 li) ด้วยมาตราไทย “เส้น” แปลมาตราวัดความกว้าง “จ้าว” (丈 zhàng) ในภาษาจีนด้วย “วา” แปลมาตราวัดความยาว “ลือ” (尺 chǐ) เป็น “ศอก” “กืบ” และ “นิ้ว” และใช้การนับเวลาแบบโบราณของไทย เช่น “สามยาม” เป็นต้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก *หองสิน* เป็นวรรณกรรมจีนที่แปลเป็นภาษาไทยในยุคแรกๆ ผู้แปลจึงขาดความชำนาญทางภาษาและความรู้ความชำนาญในเรื่องมาตราวัดของจีน ซึ่งแตกต่างจากของไทยอย่างชัดเจน การแปลโดยใช้หน่วยวัดแบบไทยจึงช่วยผู้อ่านชาวไทยเข้าใจได้ง่าย อีกประการก็เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบในวัฒนธรรมปลายทางของผู้อ่านฉบับแปล ช่วยให้ชาวไทยเข้าใจบริบทนั้นๆ ได้โดยง่าย อย่างไรก็ตาม บางครั้งลักษณะการแปลด้วยคำเทียบเคียงนี้ก็ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตีความเนื้อหาเดิมได้ ทั้งนี้เพราะในสังคมที่ต่างวัฒนธรรมกันย่อมมีมโนทัศน์และให้คำจำกัดความในสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป เช่น เมื่อกล่าวถึงระยะทางที่เหวินหวางจะต้องเสด็จไปพบเจียงจื่อหย่าเพื่อเชิญให้มาเข้าร่วมราชการกับฝ่ายเมืองซีตี้ ต้นฉบับภาษาจีนบอกหน่วยวัดระยะทางยาว 35 หลี่ (三十五里 sān shí wǔ lǐ) เทียบมาตราสากลเท่ากับ 17.5 กิโลเมตร ขณะที่ในฉบับแปลเทียบเป็นมาตราวัดแบบไทย คือ 125 เส้น (25 เส้น เท่ากับ

1 กิโลเมตร) ดังนั้นจึงเท่ากับ 5 กิโลเมตร จะเห็นได้ว่าระยะทางในฉบับแปลคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับภาษาจีนถึง 12 กิโลเมตร ผลจากการแปลนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อผู้รับสารปลายทาง อาจทำให้ผู้อ่านฉบับแปลรู้สึกท้อหวางเดินทางแค่เพียงระยะสั้นๆ และใช้เวลาไม่นานก็จะเจอตัวเจียงจื่อหย่าได้โดยง่าย แต่ตามต้นฉบับเหวินหวางต้องเดินทางไกลและใช้เวลาถึงสามครั้งด้วยกัน กว่าจะสามารถเชิญเจียงจื่อหย่ามาเป็นที่ปรึกษากองทัพได้

3.4 การแปลสุภาษิตและสำนวน

กลวิธีการถ่ายทอดสุภาษิตและสำนวนจากต้นฉบับ *เฟิงเจินเหยียนอู่* เป็นภาษาไทยในเรื่อง *ห้วงสิน* มีสามแนวทางดังต่อไปนี้

1) การแปลเทียบเคียงกับสำนวนเดิม ใช้ในกรณีที่วัฒนธรรมของภาษาทั้งสองมีแนวความคิดต่อเรื่องหนึ่งๆ เหมือนกัน โดยการนำสุภาษิตหรือสำนวนโวหารซึ่งปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปลและมีความหมายอย่างเดียวกันกับที่ใช้ในต้นฉบับมาเทียบเคียง ลักษณะการเปรียบเทียบและสื่อความหมายนั้นคล้ายคลึงกัน แม้อาจจะไม่ตรงกันทั้งหมดเสียทีเดียวแต่ก็สามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านและได้ความหมายเท่าเทียมกัน เช่น สำนวนที่ปรากฏในต้นฉบับเดิมว่า ‘龙归大海, 虎复深山’ (lóng guī dà hǎi, hǔ fù shēn shān) แปลตรงตัวว่า “มังกรคืนสู่ทะเลกว้าง เสือหวนกลับภูเขาลึก” ในฉบับแปลใช้สำนวนเทียบเคียงก็คือ “ปล่อยเสือเข้าป่า ปล่อยมังกรลงน้ำ” ในความหมายเปรียบเทียบถึงการปล่อยให้นักเลงสำคัญหลุดพ้นจากสภาพที่ยากลำบาก กลับไปสู่แหล่งเดิมของตนและมีพลังอำนาจขึ้นอย่างเดิม โดยทั่วไปแล้ว ในภาษาไทยจะใช้สำนวน “ปล่อยเสือเข้าป่า ปล่อยปลาลงน้ำ” แต่ในฉบับแปลได้คงสำนวน “ปล่อยมังกรลงน้ำ” ตาม

ต้นฉบับเอาไว้ นับเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความคิดความเชื่อของสองวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้เป็นอย่างดี

2) การแปลตรงตัวกับสำนวนเดิม มักใช้เมื่อสุภาษิตหรือสำนวนนั้นๆ อ้างถึงสิ่งที่มีอยู่เฉพาะวัฒนธรรม จึงไม่อาจหาสุภาษิตหรือสำนวนที่มีความหมายเหมือนกันมาเทียบเคียง ทำให้ต้องแปลตรงตามเนื้อความในต้นฉบับ การแปลแนวทางนี้ทำให้ผู้อ่านในวัฒนธรรมไทยสามารถเข้าใจกลวิธีการใช้ภาษาและและบริบททางวัฒนธรรมในต้นฉบับได้เป็นอย่างดี เช่น สำนวนที่หฺวางหมิงกล่าวเปรียบเทียบสองพี่น้องเงินอุกับเงินดงว่า ‘一母之子，有愚贤之分；一树之果，有酸甜之别’ (yī mǔ zhī zǐ, yǒu yú xián zhī fēn ; yī shù zhī guǒ, yǒu suān tián zhī bié) ซึ่งแปลใน *ห้องสิน* ไว้ว่า “พี่น้องแม่เดียวกันโง่บ้างฉลาดบ้าง ผลไม้ต้นเดียวกัน ก็มีเปรี้ยวและหวาน” เป็นวิธีแปลตรงตัวจากต้นฉบับโดยไม่คิดเพี้ยน ซึ่งสำนวนนี้ใช้อุปมาอุปไมยให้เห็นว่าคนเราแม้จะมีภูมิหลังเหมือนกันหรือมาจากครอบครัวและสังคมเดียวกัน ทว่าก็ยังคงมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล

3) การไม่แปลสำนวนตามต้นฉบับในบทแปล เกิดจากวัฒนธรรมของสองชาติที่แตกต่างกันมาก และผู้อ่านภาษาปลายทางไม่เคยมีแนวความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมต้นทางเลย ด้วยเหตุนี้การแปลสำนวนและสุภาษิตดังกล่าวจึงเป็นเรื่องยากทำให้ไม่ปรากฏบทแปลนั้นๆ เช่น บทที่ 73 ในต้นฉบับ *เฟิงเฉินเหยียนอี* บรรยายเหตุการณ์การสู้รบระหว่างทัพของหฺวางเฟย์ หู่ซิงยกไปตีด่านชิงหลงกับชีวหยินแม่ทัพเผ่าด่าน ในการทำรบครั้งที่สอง หฺวางเทียนเสียนเป็นผู้เสนอตัวออกไปรบกับชีวหยินด้วยตนเอง และมีชัยเหนืออีกฝ่ายถึงสองครั้ง ในต้นฉบับกล่าวถึงหฺวางเทียนเสียนในยามนั้นไว้ว่า ‘初生之犊不惧虎’ (chū shēng zhī dú bù jù hǔ) แปลว่า “ลูกโคแรกเกิดไม่หวาดหวั่นต่อเสือ” สำนวนนี้ใช้เปรียบเปรยผู้ที่เยาว์วัย ยังไม่รู้ประสาว่า

มักจะกล้ำกึ่งกล้ำท่าและไม่หวาดเกรงต่อสิ่งใดทั้งสิ้น การบรรยายด้วยสำนวนเช่นนี้ ทำให้เห็นอุปนิสัยของหுவางเทียนเสี่ยงว่ามีความกล้าหาญและสีกะหมัดต่อการศึกษา ในฉบับแปลได้ตัดสำนวนนี้ทิ้งไป บรรยายเนื้อความเพียงว่า “แล้วให้อิ่งเทียนเสี่ยงผู้บุตร อายุได้สิบเจ็ดปี คุมทหารออกรบ” ทั้งนี้เพราะสำนวนเปรียบเปรยดังกล่าวไม่มีในวัฒนธรรมไทย ผู้แปลจึงหลีกเลี่ยงการแปลสิ่งที่ไม่ปรากฏในมโนทัศน์ของผู้อ่านชาวไทย

3.5 การแปลศัพท์เฉพาะทางวัฒนธรรม

“ศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม” คือคำศัพท์ที่ปรากฏเฉพาะในวัฒนธรรมต้นฉบับหรือที่ต้นฉบับกล่าวถึง และไม่ปรากฏในวัฒนธรรมของผู้อ่านฉบับแปล (วัลยา วิวัฒน์ศร, 2545: 282) จากการวิจัยพบว่าในต้นฉบับ *เฝิงเฉินเหี่ยนอี้* มีคำศัพท์เฉพาะทางวัฒนธรรมจีนปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อถ่ายทอดเป็นบทแปลภาษาไทยเรื่อง *ห้วงสิน* จึงจำเป็นต้องมีการใช้กลวิธีการแปลแนวทางต่างๆ ดังนี้

1) การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ คือการอธิบายคำศัพท์ที่เฉพาะเจาะจงด้วยการบอกประเภทหรือคุณลักษณะทั่วไปของสิ่งนั้นแทน บางครั้งอาจมีการขยายความเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น เช่น ในต้นฉบับกล่าวถึงสัตว์วิเศษของหுவางเฟย์หู่ซึ่งได้มาจากเมืองเป่ย์ไห่ คือ นกขมิ้นเทพดวงตาทองคำ (金眼神莺 jīnyǎn shényīng) นกชนิดนี้เป็นสัตว์วิเศษที่สร้างขึ้นจากจินตนาการของผู้แต่งที่พบในวรรณกรรมเท่านั้น สัตว์ชนิดนี้จึงไม่เคยปรากฏในวัฒนธรรมและมโนทัศน์ของผู้อ่านชาวไทยมาก่อน ด้วยเหตุนี้ฉบับแปล *ห้วงสิน* จึงถอดความว่าให้ทราบอย่างกว้างๆ ว่าเป็น “นก” ชนิดหนึ่งเท่านั้น แล้วจึงขยายความบอกรายละเอียดเพิ่มว่า “ตัวเท่า

เหยี่ยว ปากและเล็บคมนัก ดาแดงดังดวงเทียน” เพื่อให้ผู้อ่านทราบถึงคุณลักษณะพิเศษของนกตัวดังกล่าว

2) การใช้คำทับศัพท์ คือการใช้วิธีทับเสียงอ่านของคำศัพท์ที่ปรากฏในต้นฉบับ มักใช้กับคำยืมใหม่ที่เข้ามาอยู่ในภาษาแปล เป็นคำใหม่โดยสิ้นเชิงต่อผู้พูดในภาษาแปล โดยมากเป็นชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ เป็นต้น เช่น เมื่อกล่าวถึงอาวรุทวิเศษชนิดหนึ่งคือ 金塔 (jīntǎ) แปลความหมายตามตัวว่า “เจดีย์ทอง” หากนำไปสวมกรอบผู้ใด ก็จะเกิดเพลิงเผาไหม้ในองค์เจดีย์ ใน ห้องสิน แปลความหมายของอาวรุทวิเศษนี้ด้วยการใช้เสียงทับศัพท์ว่า “กิมทะ” โดยตรงและไม่ได้ขยายความเพิ่มเติม แต่อย่างไรก็ตามผู้อ่านสามารถทราบได้ว่า “กิมทะ” นี้เป็นอาวรุทวิเศษและมีอานุภาพเช่นไรจากบริบทรอบข้างที่บรรยายไว้ดังนี้ “เหยียนเต่งโตหยินก็สลดเลื้อออกไป ของวิเศษในมือสือก็ลอยขึ้นบนอากาศเป็นเมฆห่าสีแล้วเป็นกิมทะลงมาครอบโลเฉียวไว้ เหยียนเต่งโตหยินจึงเอามือดบกิมทะเข้าก็เป็นเปลวไฟขึ้นในนั้น โลเฉียวร่อนร่อนกร้องว่าข้าพเจ้าขอชีวิตเถิด”

3) การแทนที่ด้วยศัพท์ในวัฒนธรรมฉบับแปล คือการแปลคำศัพท์ด้วยการใช้สิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาแทนที่ แม้ว่าจะไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและบริบททางวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์แบบ แต่กลวิธีนี้ก็ช่วยให้บทแปลนั้นเข้าถึงผู้อ่านชาวไทยได้อย่างเป็นดี เช่น เมื่อกล่าวถึงคำทำนายดวงชะตาที่จีซาง (โจวเหวินหวาง) พยากรณ์ให้กับเฟี้ยจั้งและโหยวฮุ้นว่าทั้งสองนั้นจะถูกหิมะกลบร่างและหนาวตายอยู่ในน้ำแข็ง (被雪水淹身, 冻在冰内而死 bèi xuě shuǐ yānshēn, dòng zài bīngnèi ér sǐ) ในบริบทนี้ ฉบับแปล ห้องสิน ใช้คำว่า “จะต้องถูกเห็บตาย” ซึ่งผิดไปจากต้นฉบับ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจาก

สภาพอากาศและฤดูกาลในประเทศจีนและไทยมีความแตกต่างกัน ประเทศไทยอยู่ในภูมิอากาศเขตร้อน ไม่เคยมีปรากฏการณ์หิมะตกมาก่อน ในฤดูที่อากาศเย็นจัดหรือช่วงที่มีพายุฝนรุนแรงบางครั้งจึงจะมีลูกเห็บตกลงมา ลักษณะการแปลเช่นนี้เป็นการแทนที่ด้วยศัพท์ในวัฒนธรรมฉบับแปล

4. สรุปผลการวิจัย

ผลสรุปจากประเด็นการแปลด้านต่างๆ ที่ได้ศึกษาแล้ว มีดังนี้ 1) วรรณกรรมแปลเรื่อง *ห้วงสิน* มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบบทแปลให้แตกต่างไปจากรูปแบบการประพันธ์เดิมของต้นฉบับเรื่อง *เฟิงเจินเหยียนอี้* ทั้งนี้เกิดจากข้อจำกัดด้านลักษณะการแปลวรรณกรรมจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น รูปแบบที่แตกต่างกันของวรรณกรรมทั้งสองนี้ บางครั้งอาจส่งผลด้านความละเอียดซับซ้อนของเนื้อความบ้าง แต่มิได้ทำให้แนวคิดหลักของเรื่องผิดเพี้ยนไป 2) การแปลคำแทนผู้ร่วมสนทนาในเรื่อง *ห้วงสิน* ได้รับอิทธิพลจากลักษณะคำแทนผู้ร่วมสนทนาในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ทำให้มีความแตกต่างไปจากคำแทนผู้ร่วมสนทนาที่ปรากฏใน *เฟิงเจินเหยียนอี้* ด้านรายละเอียดและบริบททางวัฒนธรรม แต่ไม่ทำให้การบ่งชี้ถึงตัวผู้ส่งสารและผู้รับสารในเรื่องราวผิดไป 3) การแปลจำนวนตัวเลข มาตราวัด และเวลา จะใช้กลวิธีการแปลคำต่อคำจากต้นฉบับสำหรับการแปลจำนวนตัวเลขเป็นหลัก همین ซึ่งเป็นลักษณะของการแปลตามความนิยม ขณะที่การแปลมาตราและเวลาจะใช้วิธีการแปลด้วยคำเทียบเคียง คือแปลเป็นคำไทยเพื่อให้ภาษาแปลสอดคล้องกับวัฒนธรรมปลายทางของผู้อ่าน 4) การแปลสุภาษิตและสำนวน มีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจได้ ขณะเดียวกันก็เพื่อคงความถูกต้องทางภาษาและลักษณะทางวัฒนธรรมในต้นฉบับเอาไว้ มี

แนวทางในการแปล คือ การแปลเทียบเคียงกับสำนวนเดิม การแปลตรงตัวกับสำนวนเดิม และการ ไม่แปลสำนวนตามต้นฉบับในบทแปล 5) การแปลศัพท์เฉพาะทางวัฒนธรรม ต้องคำนึงถึงการถ่ายทอดความหมายของคำศัพท์ที่มีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมของชาติหนึ่งให้ชนอีกชาติหนึ่งเข้าใจได้ มีกลวิธีการแปล 3 แนวทาง คือ การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ การใช้คำทับศัพท์ และการแทนที่ด้วยศัพท์ในวัฒนธรรมฉบับแปล

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัย

1. ควรนำทฤษฎีการแปลและหลักการวิเคราะห์ไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์การแปลวรรณกรรมจีนเรื่องอื่นๆ โดยเฉพาะการแปลวรรณกรรมอิงพงศาวดารจีน เพื่อให้เห็นภาพรวมของรูปแบบและกลวิธีที่ใช้ในการแปล
2. จากการศึกษาวิเคราะห์การแปลวรรณกรรมจีน สามารถนำหลักการวิเคราะห์จากงานวิจัยไปปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาการแปลวรรณกรรมสำหรับนักเรียน นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกัน

บรรณานุกรม

- กัลยา ดิงศักดิ์ย์, ม.ร.ว. และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. รายงานผลการวิจัย เรื่อง การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- เชวง จันทรเขตต์. การแปลเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. ตำนานหนังสือสามก๊ก.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2543.

วารารักษ์ แสงสศ. บุรุษสรรพนามในภาษาไทย: การศึกษาเชิงประวัติ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิต

วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

วิลยา วิวัฒน์สร. การแปลวรรณกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:

โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2545.

สัจฉริย สายบัว. หลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

สีวั้งหลิน. ห้องลิน สถาปนาเทวดาจีน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์สร้างสรรค์บุ๊คส์, 2549.

สิทธา พินิจภูวดล. คู่มือนักแปลอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นาน
มีบุ๊คส์, 2542.

สุพรรณิ ปิ่นมณี. การแปลขั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

Cài Tiěyīng 蔡铁鹰. Zhōngguó Gǔdài Xiǎoshuō De Yǎnbiàn yǔ Xíngshì 中国古代小说的演变与形式 (วิวัฒนาการและ

รูปแบบนวนิยายจีนโบราณ). Běijīng 北京: Zhōngguó Wénshǐ Chūbǎnshè 中国文史出版社, 2003.

Liú Xiǎojūn 刘晓军. Míngdài Xiǎoshuō Zhānghuí Wéntí Yánjiū 明代小说章回 文体研究 (งานวิจัยรูปแบบงาน

ประพันธ์ของวรรณกรรมแบ่งบทสมัยราชวงศ์หมิง). Huádōng Shīfàn Dàxué Zhōngguó Yǔyán Wénxué Xì Wényìxué

Bóshì Lùnwén 华东师范大学中国语言文学系文艺学博士
论文, 2007.

Wú Huì juān 吳會娟. Zhōnggǔ Hànyǔ Qiānjìng Chēngwèi Yánjiū
中古漢語謙敬稱謂研究 (งานวิจัยคำยกย่องและคำต่อมตนใน

ภาษาจีนกลางโบราณ). Nánjīng Shīfàn Dàxué Hànyǔ yán

Wénzì xué Shuòshì Xuéwèi Lùnwén 南京師範大學漢語言
文字學碩士學位論文, 2008

Zhōngguó Wénhuà Dàdiǎn 中國文化大典 (สารานุกรมวัฒนธรรมจีน).

Tàiyuán 太原: Shānxī Jiàoyù Chūbǎnshè 山西教育出版社,
1999

ABSTRACT

**From *Fengshen Yanyi* to *Hongsin*:
An Analytical Study of the Chinese Literature
Translation**

Suthima Pongern

This research is to study the translation of a Chinese literary work by comparing *Fengshen Yanyi*, a Chinese original story, with *Hongsin*, a Thai version in terms of the similarity and difference of writing style and expression, including analyzing the causes of such differences. The main issues of studying are 1) style modification, 2) translation of participants, 3) translation of numbers, measurement and time, 4) translation of proverbs and idioms, and 5) translation of cultural terms.

The research found that *Fengshen Yanyi* and *Hongsin* are different in both writing style and expressions. The discrepancies between the two versions derive from two key factors. First is the differences in language and culture between Chinese and Thai. Second is the limitation of translation methods and the ways of Chinese literary translation in the early Rattanakosin period. The above factors are important reasons resulting

in the various strategies used for text translation, focusing on the methods of translation making the Thai cultural background readers understand.

Keywords: Fengshen Yanyi, Hongsin, Chinese literature translation